

ምእማር : ወምስትእማር ።
ማመልከቻና : ማስታወቂያ ።

ናቀድም : ወንኤምር : ከመ : ዝንቱ : መጽሐፍ : መዝገበ : ቃል : ወመጽሐፍት :
ፊደል ፡ ግብር : ሐዲስ : ወጽሐፍ : ሥልሰ : መጠነ : ሰብዐቱ : አዝማን ፤ ወከመ :
ለሊሁ : ውፁእ : ወእስትጉቡእ : በኪን : እመጽሐፈ : ጠቢብ : ዲልማን : ወእመጸሐ
ፍት : ካልአን : እለ : ያረትዑ : ቃለ : ፍኖተ : ግእዝ : ዘበእማን ። እስመ : ርቱዓት : ፍና
ዊሁ : ለእግዚአ : ልሳን : ግእዝ ፡ ፍናወ : ቃለ : ሕግ : ወትእዛዝ ፤ ጸድቃን : የሐውር
ዎን : ወታዋአን : ይስእንዎን : በከመ : ጽሐፍ : (ሆሴ፲፬ : ፱) ።

ዲልማንሰ : ሉተራዊ : እምነገደ : ጌርመን : ማእምረ : ልሳናት : ሴማውያን :
ወመተርጉመ : ግእዝ : ኀበ : ላቲን ። ጽሩየ : ዐይን : ወበሊኀ : ልሳን ፡ ዘርቱዐ : ይመ
ትር : ቃለ : መጸሐፍት : ወነገረ : ነሎን : በሐውርት ፤ ወዐ : እለ : ይብሉ : በእንተአሁ :
እምደቂቀ : ያፌት : አርዳኢሁ : በለብዎ : ወበአንክሮ ፡ ዘከመ : ወረደ : ላዕሌሁ : መን
ፈሰ : ጥበብ : ወእእምሮ ፡ ወእስተራትዎመ : በተምህሮ ።

ወንሕነኒ : ዓዲ : ኢሰማዕነ : ወኢርኢነ : ግሙራ ፡ ወኢነገሩነ : አበዊነ : በቃለ :
ነከራ ፡ ከመ : በ : በዕድ : እምጸዓድው : ማእምረ : ግእዝ : ከማሁ ፡ ኢእምቅድሜሁ :
ወኢእምድኅሬሁ ። ዲልማንኬ : ድልወ : ብዕዓን : ወቡራኬ : ምስለ : አበዊነ : በው
ሳኬ ፡ እስመ : ሎቱ : መጽሐፍ : ዘከመ : ዝኬ ፤ ኅጽዋ : ወመጋቢሃ : ለልሳነ : ግእዝ :
ህንደኬ ፡ ንግሥተ : ሳባ : ወኖባ : ወኢትዮጵያ ፤ ወግብሩሂ : ክሡት : ግብረ : ሐዋርያ ፡
ዘያሜንን : ግብጸ : ወእስክንድርያ ። ማእረሩሰ : ለግእዝ : ብዙኅ : ወፍድፉድ ፡ ወገ
በሩ : ኅዳዋ : ወውኑድ ፤ ሰአልዎ : እንከ : አ : አርዳእ ፡ ለበዓለ : ማእረር : እግዚአ ፡
ከመ : ይወስክ : ካዕበ : እምድሩ ፡ ገባረ : ለማእረሩ ።

ካኹን : ቀደም : ንጉሥና : ጳጳስ : ስለ : ሕዝብ : በየወረዳው : ያቆሙት : ታላ
ላቅ : ጉባኤ : ሰፋፊ : የተማሪ : ቤት : ከሌለ : ዘንድ ፡ ካባትና : ከናት : ቤት : ከብልሎ :
አገር : ላገር : ዙሪያ : በልመና : እንጀራ : የሚማሩት : ትምርት : እንደ : ቅምሻና : እንደ :
ጉርሻ : የማያጠግብ : ስለ : ኾነ : በሸመታና : በቧገታ : በራቻና : በሸት : ይመሰላል ።
ከዚህ : ምሳሌም : የተነሣ ፡ ጥፈትና : ትምርት : እየቅል : ኹኖ : ጥፈት : ዐዋቆች :
ከሰዋስው : ትምርት : የራቁ ፡ መጽሐፍ : ዐዋቆችም : ጥፈት : የማያውቁ : ስለ : ኾኑ ፡
የትምርቱ : አበጋዝ : ጳጳሱም : አካቶ : ፈጽሞ : የግእዝን : መልክአ : ፊደል : የማያ
ውቅ : በዕድ : የውጭ : አገር : ሊቅ : ስለ : ኾነ : በዚህ : ምክንያት : የግእዝ : አዝመራ :
የትምርቱ : ሰብል : በመምህራን : ማጭድ : በበሊኀ : አእምሮ ፡ ተለቅሞ : ታጭዶ :
ነዶው : ታስሮ ፡ ተሰብስቦና : ተከምሮ ፡ በታላቁና : በሰፊው : በትምርት : ዐውድማ :
ተጥሎ ፡ ምርቱና : ግርዱ : ተንጣሎ ፡ ገና : አልታፈሠም ፤ አልተዛቀም ፤ ስፍራና : ቀኑ
ጥሩ : ውጤቱ : አልታወቀም ፤ አዝመራው : በዝቶ : ሠራተኛው : አንሷል ። ከብዙ :

በጥቂቱም ፡ የተሠራ ፡ ቢኖር ፡ ተፈጭቶ ፡ ያልተነፋ ፡ ዱቄት ፡ ተበራይቶ ፡ ያልተመረተ ፡ ምርት ፡ ይመስላል ፤ የግሱና ፡ የፊደሉ ፡ እብቅ ፡ ቂንዱና ፡ ግርዱ ፡ የጥፈቱ ፡ ፍሬና ፡ ገለባ ፡ በትምርት ፡ ነፋስ ፡ አልተለየም ። ይልቁንም ፡ የ፪ቱ ፡ አፀና ፡ የ፫ቱ ፡ ሀሐጎ ፡ ግእዛቸው ፡ ከራብዓቸው ፡ በመልክ ፡ ብቻ ፡ ተለይቶ ፡ በድምፅ ፡ ስላልተለየና ፡ ልዩነቱ ፡ ስላልታወቀ ፡ በግእዘቱ ፡ ቦታ ፡ ራብፅ ፡ (ጎሥዓ ፡ ሞዓ (አ) ፡ በልዓ ፡ በዝኃ ፡ በርሃ) ፡ በራብፅ ፡ ፈንታ ፡ ግእዝ ፡ (ጸሐፊ ፡ ከሀሊ ፡ ወሀቢ) ፡ ተጥፎ ፡ ይገኛል ። የራብፅ ፡ ጠባዩ ፡ አፍ ፡ ማስከፈትና ፡ ቃል ፡ ማገንታት ፡ ዝርዝር ፡ ማሳየት ፡ ነው ፤ ለግእዝ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ኹሉ ፡ የለውም ፤ በ ፡ ባ ፡ ገ ፡ ጋ ፡ ደ ፡ ዳ ፡ በድምጥና ፡ በመልክ ፡ ልዩ ፡ ልዩዎች ፡ እንደ ፡ ኸኑ ፡ አፀና ፡ ሀሐጎም ፡ ከራብዓቸው ፡ ከአዓ ፡ ከሃሐኃ ፡ ልዩዎች ፡ ናቸው ። የራብዓቸው ፡ ጠባይ ፡ ከግእዛቸው ፡ ጠባይ ፡ እንደ ፡ መልካቸው ፡ ፍጹም ፡ ልዩ ፡ ሲኾን ፡ የመልክና ፡ የድምጥ ፡ የጠባይ ፡ አንድነት ፡ ወይም ፡ ተወራራክነት ፡ ሳይኖራቸው ፡ በግእዝ ፡ ቦታና ፡ በግእዝ ፡ ፈንታ ፡ ራብፅን ፡ መጣፍ ፡ የስሕተት ፡ ስሕተት ፡ ነው ፤ ስሕተትም ፡ የሠለጠነበት ፡ ምክንያት ፡ ጥፈትና ፡ ትምርት ፡ ተባብረው ፡ በንድ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ስላልተገኙ ፡ ነው ። ጥፈት ፡ የማያውቁ ፡ መምህራን ፡ የተጣፈውን ፡ ከመተርጎም ፡ በቀር ፡ የጸሐፍትን ፡ ስሕተትና ፡ ግድፈት ፡ ማረምና ፡ ማቅናት ፡ እንዳይችሉ ፡ ሰዋስው ፡ የማያውቅ ፡ ጸሐፊም ፡ መልክአ ፡ ፊደሉን ፡ ሐረጉን ፡ ቅጠሉን ፡ አጣጣሉን ፡ ብቻ ፡ ከማሳመር ፡ በቀር ፡ ንባቡንና ፡ አገባቡን ፡ አጥርቶ ፡ ማወቅ ፡ ፊደሉን ፡ መጠንቀቅ ፡ አይችልም ።

ስሕተት ፡ ፊደል ፡ መለወጥ ፡ ነው ፡ ግድፈት ፡ ግን ፡ ፊደልን ፡ መጣል ፡ ነው ፤ ሚካኤል ፡ ገብርኤል ፡ ያለውን ፡ ሚኤል ፡ ገብርል ፡ እንደ ፡ ማለት ። አፈ ፡ ወርቅም ፡ ትምርትን ፡ ከጥፈት ፡ አስተባብሮ ፡ አለመማር ፡ የጥፈት ፡ ዕንቅፋት ፡ መኾኑን ፡ ሲያጠይቅ ፡ በታስቦ ፡ ድርሳኑ ፡ ስለ ፡ ተማሪና ፡ ስለ ፡ ትምርት ፡ ወበከመ ፡ ዘይመጽእ ፡ ኀበ ፡ ትምህርተ ፡ መጽሐፍ ፡ ይደልዎ ፡ ከመ ፡ ይስማሳ ፡ ቅድመ ፡ ፍካሬ ፡ ሆህያት ፡ ካለ ፡ በኋላ ፡ ስለ ፡ ጥፈትና ፡ ስለ ፡ ጣፊም ፡ ወለጸሐፊኒ ፡ ኢይትከሀሎ ፡ ጠንቅቆተ ፡ ጽሑፍ ፡ ለእመ ፡ ኢያአመረ ፡ ሥርዐተ ፡ ሆህያት ፡ ወበሕቱ ፡ ለእመ ፡ አዝለፈ ፡ አስተሐይጾ ፡ ውስቴታ ፡ ወአብዝኀ ፡ ተመላልሶ ፡ ውስተ ፡ አእምሮ ፡ ፍካሬሃ ፡ ኢይረክቦ ፡ ዕቅፍት ፡ ብሏል ። ጥሩ ፡ መስታዮት ፡ ከሌለ ፡ ፊትን ፡ ባይን ፡ ማየት ፡ እድፉን ፡ ጉድፉን ፡ መክላት ፡ እንዳይቻል ፡ የትምርትና ፡ የጥፈትም ፡ ሥራ ፡ እንዲህ ፡ ነው ፤ ጥሩ ፡ መምህርና ፡ ጥሩ ፡ መጽሐፈ ፡ ግስ ፡ ካልተገኘ ፡ ጥሩነት ፡ የለውም ። መምህርና ፡ መጽሐፍ ፡ የተማሪ ፡ ቤት ፡ እነዚህ ፡ ፪ቱ ፡ በጥሩ ፡ ምንጭና ፡ በፈሳሽ ፡ በወራጅ ፡ ተማሪና ፡ ጣፊም ፡ በውሃ ፡ ቀጅ ፡ ይመስላሉ ፤ በጥፈትና ፡ በነጋገር ፡ የፊደል ፡ ጥንቃቄ ፡ ከሌለ ፡ ግን ፡ ምንጩ ፡ ደፈረሰ ፡ ማለት ፡ ነው ። ሀገራችንና ፡ ቋንቋችን ፡ ያረገዙትን ፡ ለመውለድ ፡ ወልደም ፡ ለማሳደግ ፡ ሐኪምና ፡ ጊዜ ፡ አላገኙም ፤ የተወለደውም ፡ ትምርታችን ፡ ወላጆቹና ፡ ሞግዚቶቹ ፡ ታርደው ፡ ተሰደው ፡ ስላለቁ ፡ እንደ ፡ ሙት ፡ ልጅ ፡ ኹኖ ፡ ከመጫጨትና ፡ ከመመሥጨት ፡ በቀር ፡ እያደገና ፡ እየሰፋ ፡ እየፋፋ ፡ መኼድ ፡ አልቻለም ። የግሱም ፡ አካኼድ ፡ እንደ ፡ ፊደሉ ፡ እንደ ፡ ሀላሐመ ፡ ተፋልሶ ፡ በግጥም ፡ አካኼድ ፡ ስለ ፡ ኸነ ፡ ተራውና ፡ ሥራው ፡ ተበላሽቷል ።